

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

2015-16
BAHAR YARIYILI

YAPI ÇÖZÜMLEMESİ

YRD.DOÇ.DR. BANU ÇELEBİOĞLU

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

- Bir mimarın korunması gerekli kültür varlıkları olan anıtlar ve sivil mimari örneklerini tanınması.
- Yapı elemanları sadece inşa edildiği dönemin estetik anlayışını ve teknik başarılarını değil, bu yapıların inşa edildiği yıllardaki politik, kültürel, sosyal ve ekonomik ortamını da anlatmaktadır.
- Çoğu medeniyetin kendinden önceki kültürlerin mirasını bir ölçüde devam ettirdiğini göz önünde bulundurmak
- Onyıllar ya da yüzyıllar boyu ayakta kalmış mimari eserlerin en zengin tarihi belgelerimizden biri olduğunu bilmek
- Bu tarihi belgeleri okumasını bilmek

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GEDİKPAŞA-İSTANBUL

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

SELİMİYE-EDİRNE

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

AHŞAP YAPI CEPHE ELEMANLARI

- Cephe kaplama elemanları
- Düşey bitirme çitaları
- Alın tahtası
- Saçak altı kaplama elemanları
- Saçak altı silmesi
- Saçak altı furuşları
- Saçak altı süsleme elemanları
- Kat silmesi, eteklik silmesi
- Sarak
- Çıkma / cumba altı süsleme elemanları
- Konsol / eliböğünde / payanda
- Pencere doğramaları
- Pencere pervazı
- Denizlik
- Denizlik altı silmesi ve süslemeleri
- Kafes
- Kepenik
- Kapı
- Kapı pervazı

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

CEPHE KAPLAMA ELEMANLARI

Ahşap yapılarda cephede genellikle çirali çamin kullanıldığı görülmektedir. Cephe kaplamalarında kullanılan ahşaplar 1,5-2,5 cm kalınlıklarında ve 20-35 cm'e kadar yüksekliklerde kullanılmıştır.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

SAÇAK ALTI KAPLAMASI

ALIN TAHTASI

FÜRÜŞ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

BURSA

ALATURKA
KİREMİTGIYOTİN
PENCERE

BAĞDADI

ALIN TAHTASI

CUMBA

KAT
SİLMESİ

KAFES

ELİBÖĞRÜNDE

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Fürüş : Saçakların altına destek ya da süsleme amacıyla konulan ahşap eleman.

ALIN
TAHTASI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

BURSA

Silme : Duvar, tavan, kapı, pencere, yazıtlık gibi öğeleri çevrelemek için düz veya eğri profilde kabartmalı olarak yapılan, çerçeve çubuğu gibi çıkıntılı bölüm, korniş.
Kat silmesi : Kimi binaların yüzlerinde katları birbirinden ayıran, az çıkıntılı yatay silme.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

AYVALIK & BERGAMA

Paraşol : Saçak, cumba gibi çıkmaların altına destek olarak konulan eğri veya düz demir.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

DÜŞEY BİTİRME ÇİTASI

CUMBA

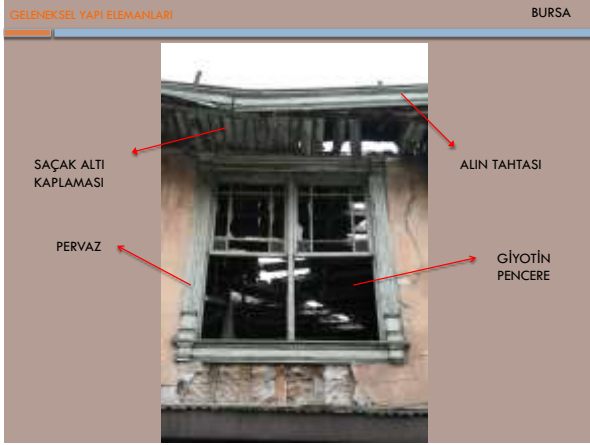
Eliböğüründe : Eski ahşap evlerde çıkmaların altına aralıklı olarak konulan ahşap göğüşlemelerden her biri.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

BERGAMA

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

BERGAMA

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

ELBÖĞRÜNDE

KAFES

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

KEMALİYE - ERZİNCAN

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

BERGAMA & BURSA

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Cihannüma : Etrafı seyredebilmek üzere bazı ev çatılarının üstünde yapılan oda.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

DİVRİĞİ - SİVAS

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Yangın duvarı : İki ahşap yapının arasına çatıyı aşacak şekilde örülen ve yangının bir yapıdan diğerine sıçramasını önleyen kagir duvar.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

BALAT - İSTANBUL

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Bağdadi : Ahşap direkler üzerine çakılmış çıtalara veya kamışlara sıva vurularak yapılan duvar veya tavan.
Bağdadi Çıta / Sıva : Bağdadi çıtaları genellikle 1cm kalınlıkta, 2-3cm genişlikte olurlar ve üzerlerine bağdadi sıvası vurulmak üzere ahşap taşıyıcıların yüzlerine çakılırlar.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

AHŞAP YAPI İÇ MEKAN ELEMANLARI

- Bağdadi çıtalar
- Tavan kaplamaları
- Tavan çıtaları / pasalar vs.
- Koltuk altı silmesi
- Koltuk altı furuşları
- Koltuk altı süsleme elemanları
- Koltukluk silmesi
- Süpürgelik
- Doğeme kaplama elemanları
- Merdiven basamakları
- Dolap / yükük vs.
- Gusülhane

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Tual / Muşamba : Keten (jüt) kumaşların üzerine uygulanan işlemlerden sonra elde edilen kaplama malzemesidir. 19.yy'da Avrupa'dan ithal edilmiştir.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Pasalı tavan : Yan yana çakılan kaplama tahtaları ile bunların bitişme çizgilerini örten pasalarla yapılmış tavan.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

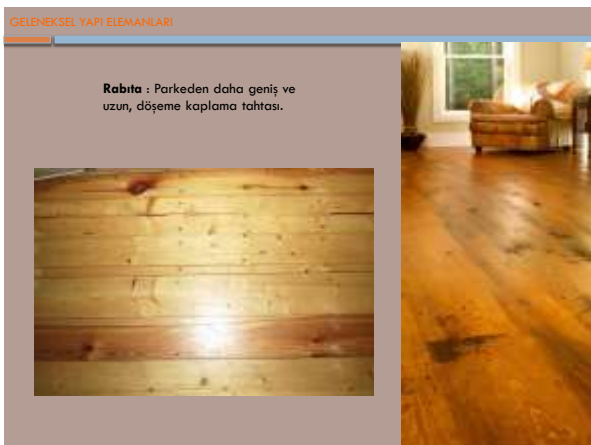

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

KORUMA ÖLÇÜTLERİ

EDİRNE II. BAYEZİD KÜLLİYESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Çörten : Çatı suyunu duvardan uzaklaştırmaya yarayan ahşap veya taş eleman.

KORUMA ÖLÇÜTLERİ

ERZURUM MEDRESE & SİVAS DİVRİĞİ ULU CAMII

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS NOTRE DAME KATEDRALI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS NOTRE DAME KATEDRALI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

UNITE D'HABITATION – MARŞİLYA - FRANSA

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

UNITE D'HABITATION – MARŞİLYA - FRANSA

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI PARİS CHAILLOT SARAYI – FRANSIZ ANITLARI MÜZESİ

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Revzen : Pencere, alçı pencere. Camilerde genellikle pencerelerin iç ve dış yüzlerine birer revzen yerleştirilir. Bunlardan nakışlı camlarla süslü olan içtekinе içlik, adı camlı olan dıştakine de dışlık adı verilir.

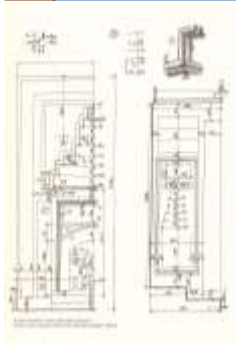

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Kündekari : Eskiden, önemli kapıların, geometrik bir bezeme meydana getirecek şekilde kesilmiş küçük tahta parçaların geçmeli olarak birleştirilmesiyle yapılması tekniği. Bu küçük parçaların sulan ve damarları birbirine zıt durumda konuldukları, nem ve sıcaklıktan dolayı bir ötekinin çalışmasına engel olduğu için bu şekilde yapılmış olan kapı kanatları yüzyıllarca düzlüklerini korur ve çarpılmazlar.

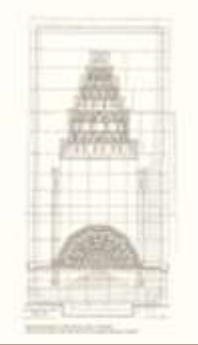

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Taçkapı : Büyük bir yapının zengin biçimde süslenmiş anıtsal girişi, portal.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

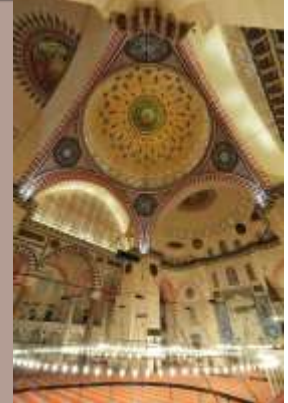
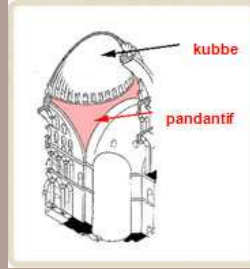

Mihrap : Camilerin kible duvarında bulunan ve imamın namaz kıldırırken durması için yapılmış niş.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Pandantif : Bir kubbeyi taşıyan kemerler ile kubbe kaidesinin arasını kapatan ve kare bir plandan kubbenin dairesel kaidesine geçmeyi sağlayan küresel üçgen.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Minber : Camilerde hocanın, yarısına kadar çıkıp hutbe okuduğu merdiveni ve üstü külahlı bir sahanlığı olan yer. Minberler ahşap veya taştan yapılırlar ve korkulukları bir dantel gibi bezenirdi.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Türk Üçgeni : Türk mimarisinde duvarla kubbe arasında bir geçiş elemanı olarak kullanılmış üçgen. Bu üçgenlerden meydana gelen kuşak, kubbeye yumuşak bir geçiş sağlar.

GELENEKSEL YAPI ELEMANLARI

Alem : Minare, kubbe, sancak direği gibi yüksek öğelerin tepesine yerleştirilen madenden yapılmış ay, ay yıldız veya lale şeklinde sũsũ tepelik. Alemlerin şeşitli bũlũmlerine hilal, kũřũk kũp, bayun, armut, bilezik, bũyũk kũp, kova gibi adlar verilir. Alemler genellikle bakırdan iği boş olarak yapılırlar ve ũzerlerine altın yaldız sũrũlũr. Alemler estetik kaygının yanı sıra, yapısal bir zorunluluğun da sonucu olup kurşun levhaların tepedeki birleşme noktasını ũrterler.

